

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in ostanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vedniške ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 2.

V Ljubljani, v ponedeljek 4. januarija 1897.

Letnik XXV.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenec“.

Pred petindvajsetimi leti.

I.

„Slovenec“ je nastopil letos svoj petindvajseti tečaj. Kmalu bo štela njegova zgodovina četrt stoletja. Kako je izvrševal svojo nalogo, naj sodijo drugi. Njemu samemu pristaje le obnavljati v spominu dejstva, ki so ga rodila. Iz teh dejstev naj se razvidi, da je potreben tudi v naših dneh. V naslednjih vrstah hočemo podati svojim bralcem nekaj zgodovinskih spominov v ta dokaz. Nadejamo se, da bodo v sedanjih zmedeni dobi dobro služili prijatelju in sovražniku.

Čas. S požrtvovalno pomočjo slovenskih domoljubov, mej katerimi je bila v prvi vrsti slovenska duhovščina, je začel leta 1869 v Mariboru izhajati slovenski dnevnik z imenom „Slov. Narod“. Vrednik mu je bil blagi Tomšič, ki je v resnici umeval vzvišeno nalogo prvega slovenskega političnega lista. Duševnemu in gmotnemu blagru celega naroda je bil namenjen. Krog sebe je imel zbirati vse dobro-

misleče slovenske izobražence, vzgajati jih za učitelje in voditelje narodove, bodriti jih k lepemu, složnemu delovanju. A dolgo ni tako ostalo. „Narod“ se je preselil v Ljubljano. Tomšič je umrl. List je prišel v druge roke in mladi močje, ki so z vseučilišča prinesli strupene liberalne, protiverške nazore, so začeli z „Narodom“ podirati prejšnjo slogo, blatiti zaslužne moze duhovskega in posvetnega značaja in uporabljati list za razširjanje liberalnih nazorov in svoje lastne slave.

„Slovenski Narod“ je jel rušiti prejšnjo jedinstvo in služil je z liberalnim orožjem osebnega napadanja in proticerkvenega hujskanja razdoru in prepiru. Tega dejstva ne izbriše nihče iz „Narodove“ povestnice in prepričani smo, da bo zgodovina naše politike zaznamovala vedno z najčrnejšimi barvami žalostni, narodovemu mišljenju in razvoju neizmerno škodljivi. „Slov. Narod“ v liberalne zmote in nesmisli, katerih se je duhu časa vedno najbolj dostojna mladina poprijela z veliko vnamo. Liberalizem je bil v modi, vladal je v javnem življenju, v zbornicah, pri vladi, v leposlovju, v znanstvu.

Kdor si je hotel ohraniti ime omikanega moža, je moral tuliti z židovskimi časnikarji — volkovi — proti mračnemu srednjemu veku, proti duhovskemu tiranstvu, proti verski šoli, proti konkordatu, proti vatikanskemu cerkvenemu zboru, moral se je nanduševati za ločitev cerkve od države, za civilni zakon, za stroge zakone proti duhovnikom in samostanom.

Leta 1873 so prekipevale liberalne strasti. Na Nemškem je vsled zmage nad Francozi oholosti pijani Bismarck pričel kruti boj proti katoliški cerkvi in pri nas so seveda nemškimi vzorcem vedno zvesti opičaki hoteli, da se vprizori ta boj tudi v Avstriji. Toda v nečem je bila pri nas vendar velika razlika. Umazana strankarska dobičkaželjnost, ki označuje

našo politiko, odkar jo krmijo židje, se je tudi tu pokazala. Dne 1. maja leta 1873 se je otvorila dunajska razstava, ki je že ob otvoritvi požrla 11 milijonov goldinarjev več, nego ji je bilo izprva dovoljenih. Divja špekulacija, ki se je polotila vseh krogov, je ustanavljala z grozovitimi goljufigami in neprekosljivim „švindlom“ nova podjetja, ob katerih ustanovitvi so si polnili brezvestni židje, časnikarji, poslanci itd. svoje žepe. Grozne posledice tem goljufigam so se pokazale v velikem krah, pri katerem je od maja do oktobra 1873 propadlo mnogo milijonov ljudskega premoženja in nebrojno ljudij prišlo ob vse svoje, čisto s trudapolnim delom privarčevano premoženje.

To je bilo mogoče le vsled čudovite skvarjenosti parlamentarnega življenja. Mej 167 poslanci v državnem zboru je bilo razdeljenih 125 mest „upravnih svetnikov“ pri raznih bankah in delniških podjetjih. Čudovita stvar je bila, da so upravni svetniki mej svojimi člani. Taki možje bi bili pač bolj spadali v kako roparsko četo, nego v zbornico, kjer se gre za splošno blaginjo avstrijskega ljudstva.

Liberalizem se je pokazal v vsi svoji nagoti; komaj je nastopil, je že odril nebrojno ljudij, onesrečil brez števila rodbin, raztrgal pogoje zdravemu obstoju celim stanovom in na stotine nesrečnikov spravil v obup in v — samomor.

Premetenim liberalnim voditeljem se je pa šlo zato, da ljudstvo ne spozna svojih peklenskih sovražnikov. Obrtniki, uradniki in učitelji po mestih, kmetiči na deželi niso smeli izvedeti, kedo jih odira, kedo jih izsesava in gmotno in duševno tira v propad. Bližale so se nove volitve v državni zbor. Za mesec november so bile razpisane. In liberalizem je imel še dovolj dela proti cerkvi in verskim nazorom. Da bi si zagotovil zmago pri volitvah, se je lotil istega sredstva, kot nekdaj kronani materin morilec Neron. Kakor je ta ob požaru, ki ga je sam povzročil, nahujskal ljudstvo proti kristjanom,

LISTEK.

Brodnik.

Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Drugi del.

Goti.

I.

Rim.

Kdor je videl Rim za časa Domicijana, Nerve ali Trajana, čutil se je živahnosti, ki je vladala v njem. Vozički, napolnjeni s trgovinskim blagom, so švigali mej množico ljudstva sem in tje. Tu si videl ljudi v najrazličnejših oblačilih: grških, azijskih, afričanskih. Trgovci različnih narodnostij so kričali po ulicah, kolikor jim je pripuščalo grlo. V tem so tekmovali zlasti trgovci s slanim mesom in trgovci s sužnji, ki so kupčevali s svojim blagom pred krémami. Slavni patriciji so prihajali iz svojih bivališč v sijajnem spremstvu sužnjev. Igralci in glumači so na trgu uganjali svoje burke, pesniki so javno predavali svoje proizvode. Klijenti so se glasno razgovarjali in iskali svojih varuhov, da so jih po-

zdravljali. Oni, ki niso imeli nikakega dela, so postajali pod lopami in pezvedovali po dnevni novicah. — Gospe so prihajale iz svojih hiš v sijajnih oblačilih, vozeč se na bogato okinčanih dvokolesnicah. Kamorkoli se ozreš, povsodi ti vrvé ljudje: jasen dokaz ljudskega blagostanja.

Vse drugače je bilo v Rimu življenje za časa Konstantina. Paganski templji so bili zaprti, in ljudstvo je že brez strahu molilo pravega Boga in ga slavilo v krščanskih cerkvah, nad katerimi se je lesketal križ, znamenje rešenja sveta. — Pesniki niso več deklamovali po ulicah ljubavnih pesmij; igralci in glumači niso več javno predstavljali stvari, ki žalijo človeško sramežljivost.

Sicer je tudi tedaj v Rimu bilo zelo živahno, toda bilo je vse bolj sramežljivo. Rim je bil podoben grešnej ženi, očiščenej z blagoslovljeno vodo; skali, ob kateri naj se razbije človeška pokvarjenost. Rim je bil tedaj zavetišče preganjanih kristijanov, skala, na kateri naj se sezida sveta zgradba katoličanstva.

Križ je premagal paganske malike; Judov lev je slavil zmagooslavje!

Pagani so bili ponižani; njihovej ošabnosti je Konstantin pristrigel peruti. Plakali in vzdihovali so za onimi srečnimi dnevi, ko so se valjali, ko-

likor se jim je zljubilo, v blatu čutnih strastij. — Na licih sužnjev pa je odsevala radost, da je došel konec njihovega neznosnega suženjstvu. Glas svetega evangelija jim je govoril: „Sin božji je prelił svojo neprecenljivo kri za bogatine in siromake, za služabnike in gospodarje.“

Kdor pa je videl Rim štiri mesece potem, ko je Valerija našla varno zavetišče pri Melaniji, se je zgrozil. Črno zagrinjalo je zastiralo mesto. Patricijske hiše, vzlasti paganske, so bile krepko zaprte. Na hodnikih pa so stali sužnji, oboroženi s palicami, ki niso pustili nikogar stopiti v hišo. Najsijajnejše ulice, v katerih so bivale najuglednejše rodovine, so bile popolnoma prazne; prodajalnice so bile zaprte. Videti ni bilo nikogar razven uradnikov, ki so hodili v urade v spremstvu sužnjev, oboroženih z biči. Vsak hip se je čulo žalostno petje, in v dolgih vrstah so prihajali bosi in v raševino oblečeni ljudje, da molijo na grobu apostolskega poglavarja. V onih ulicah, kjer so stanovali odličnejše rodovine, je vladala tuga in žalost, v onih pa, kjer je prebivalo priprosto ljudstvo, strah in trepet. Po vseh kotih si ugledal žene z razmršenimi lasmi; otroci jih prosijo kruha, same pa umirajo od gladu. Ob potih so ležali mrtveci, tudi taki, ki so jih vrgli iz hiš, da ne okužijo ostalih njenih prebivalcev. Mr-

eš ti so tvoji sovražniki, tako je tudi liberalizem l. 1873 z vladno pomočjo vprizoril po časopisju, z brošuricami, s poljudnimi t. zv. znanstvenimi spisi, s shodi i. t. d. mej ubogim, gmotno propadajočim ljudstvom — ostuden boj proti duhovnikom in redovnikom.

Minister Depretis je že dne 13. maja odpravil čl. 14 bančnega zakona, po katerem je bila avstro-ogerska banka vezana imeti pokrit vsak goldinar nad 200 milijonov izdanih bančnih not v svojih blagajnicah.

S tem je z novo krivico proti ljudstvu v toliko popravil roparski berlog, — ali kakor so ji drugače rekli: b o r z o, da se je divji ples za ljudske groše lahko dalje vršil, dasi seveda ne več v isti meri, kot popreje.

Krščansko misleči možje niso bili pripravljeni. Liberalizem je prepregel s svojimi časopisi vsa mesta. Kavarne in gostilne niso podajale svojim obiskovalcem drugega berila, nego liberalno. Tudi posamniki so si naročali le take liste, ki so bili na glas. In na glas so bili samo liberalni; glas so jim prikričali tisti, ki so jih pisali in katerim so služili.

Krščansko časopisje je bilo še popolnoma v povojih in tako se je moglo zgoditi, da so ljudje sedali na limanice svojim najgorjim sovražnikom. Znano je bilo, kako skvarjeno je bilo liberalno časopisje. Po 1000 do 4000 gl in še več so dobivali uredniki t. zv. narodno-gospod. oddelka pri posamnih listih, da so prinesli kako kratko notico o kakem goljufivem podjetju ali tudi, da so le zamolčali kak neugoden dogodek.

Skvarjena zbornica, skvarjeno časopisje, skvarjena vlada so se pa opirale s tem, da so lažnjivo iznašle „klerikalizem“ in proti njemu vprizarjale gonjo. Sovraštvo proti „klerikalizmu“, ki še sedaj polni žile meščanstvu in t. zv. inteligenci, se je rodilo v napominanih razmerah. Služilo je kot sredstvo, da je odgnal liberalizem sovraštvo od sebe. Iznašlo se je, da zakrije ljudstvu divje roparje gmotne in duševne sreče.

Sredstvo se je izkazalo. Pri volitvah l. 1873 so bili zopet izvoljeni prejšnji možje, ki so kot poslanci izvrstno pokazali, kako se na korist narodnega blagostanja skrbi za zasebne upravno-svetniške hip. rentne banke — Sturm, izvoljen špekulant Giskra, izvoljen baron Hopfen, slaven po dun. bančnem kreditnem društvu i. t. d. i. t. d.

Ljudstvo je bilo oslepel. Mreno lažljivih public, obrekljivih surovostij so mu liberalni časopisi nadeli na oči in norelo je — ne proti tistim, ki so je skubili in uničevali, marveč proti papežu, škofom, duhovnikom, menihom, nunam, sploh — proti cerkvi in veri. Po mestih so kazali osle za duhovnikom, če se je prikazal v javnosti, pljuvali pred njim, surovo napadali usmiljenke, z blatom in kamenjem metali po menihih. In če se je kedo ojunatil, da je javno ožigosal tega duha in po pravici označil smrdljivi tok vse politike, so ga — zaprli kot kaliveca miru; kot upornika.

V tem času je izhajal v Ljubljani list, ki se je ponašal z imenom „Slovenski narod“ in ki je iz

ličev je bilo toliko, da jih pri najboljši volji edilov ni bilo mogoče pokopati. Razpadajoča trupla so napolnjevala zrak z neznosnim smradom.

Sredi teh groznih in žalostnih prizorov je bilo kaj lepo videti, koliko samozatajevanja in požrtvovalnosti da vzbuja vera, in koliko da premore v največjih neizgovornostih krščanstvo. Sredi tolike nevarnosti so se ročno gibale plemenite gospe in svete device, ki so včasih zapustile samostan in stregle revežem. Duhovniki sivih las in vsled starosti upognjenega hrbta so obiskovali sromaške koče, ne boječ se nevarnosti. Lačnim so dajali kruha, pomagali bolnim, hrabrili umirajoče, mnogi izmed njih so celo pokopavali mrtvece. Vse to pa so delali le vsled tega, ker so smatrali siromaka in nesrečneža kot namestnika Sinu Božjega.

Najdelavnejši je bil Hieronim. Trudil se je po dnevi in po noči, bal se ni nevarnosti, ki mu je pretela, ne truda, ne dolzega pota. Bil je pravi angel dobrotelosti; z dobrim vzgledom, z vzneseno zgovornostjo je učil samozatajevanje in krščanske kreposti.

Nikdar še ni bilo tako groznih časov, kakor so bili ondaj. Kuga in lakota ste vladali v večnem mestu, divje čete pod hrabrim Alarikom pa so se bližale grobu sv. Petra. (Dalje sledi.)

židovsko-liberalnih mlakuž zajemal ves smrdljivi liberalni gnoj in ga v slovenski posodi trosil po naši domovini. Ali je bilo mogoče v takih razmerah molčati?

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. januarja.

Državni zbor je pričel z današnjim dnevom nadaljno razpravo o državnem proračunu. Po dovršenju tega dela je na dnevnem redu še nekaj manjših predlog. Iz zanesljivih virov dobajajo zagotovilo, da se razpusti sedanji državni zbor s 23. ali 25. januarjem. Ob enem so se sošli danes člani budgetne komisije gospodske zbornice, da se istotako posvetujejo o državnem proračunu, kakor tudi o predlogah, ki so došle iz poslanske zbornice. Na ta način bo toraj odobren proračun v obeh zbornicah skoro istodobno in bo vlada lahko še pred koncem januarja odslovila sedanji državni zastop.

Predsedstvo gospodske zbornice se, kakor poročajo dunajski listi, ne spopolni v tem zasedanju, marveč še-le po volitvi novega državnega zbora. Zatrjuje se, da pride na predsedniški stol knez Alfred Windischgrätz, podpredsednikom bo pa baje imenovan knez Karol Auersperg. Grof Falkenhayn je odklonil opetovano ponudbo predsedstva gospodske zbornice.

II. krščansko-socijalni strankarski shod za Avstrijo se vrši, kakor je razvidno iz poziva na krščansko-socijalno delavstvo cele Avstrije, dne 31. januarja in 1. februarja letos na Dunaju z nastopnim vsporedom: Poročilo izvrševalnega odbora o delovanju od prvega strankarskega shoda dne 6. januarja lanskega leta do letos, krščansko-socijalni načrt, razgovor o uspešni organizaciji, taktiki, strankinem časopisju ter konečno, kar je najvažnejše, o bodočih volitvah v peti skupini. Zborovalni prostor se določi pozneje. Razna društva, korporacije itd. bodo dobila poleg tega poziva še posebne prošalne pole, ki naj se vsaj do 20. t. m. z eventualnimi predlogi vpošljejo izvrševalnemu odboru na Dunaju, VIII., Piaristengasse 26. Bog daj tem shodu najboljših uspehov, ki so posebno sedaj nujno potrebni.

Grof Ferdinand Zichy o bodočem delovanju katoliške trške stranke. voja ogerskih katoličanov, grof Ferdinand Zichy, je odgovoril na novoletno voščilo opata Molnarja, kot načelnika posebni deputaciji, nekako takole: Ljudska stranka ne bo nikdar jenjala bojevati se za preosnovno civilnega zakona. Sedaj seveda še ni ugoden čas za odločno postopanje, čakati je treba prilike, ko se reši tako važna naloga z gotovim uspehom. Poleg tega je pa treba preosnovati malone vse ostale zakone po katoliških načelih. V prvi vrsti se moramo z vso odločnostjo protiviti zahtevi liberalne stranke, po kateri bi ona imela odločevalno besedo nad katoliško cerkvijo. Katoličani nikdar ne moremo in ne bomo dovolili, da bi brezverci ali drugoverci odločevali o stvareh, ki se tičejo jedino le katoliške cerkve. V gospodarskem oziru hočemo postopati natančno v smislu našega programa ter simpatizovati s krščanskimi socialisti onstran Litave. Da se seveda ne moremo strinjati z vsemi zahtevami naših onostranskih bratov, je vzrok to, da živimo mi na Ogerskem in se moramo ozirati toraj najpoprej na vse narode tostran Litave. Konečno zahtevamo enakopravnost za vse narode, kajti oni ni liberalci, ne nacijonalc in tudi ne krščanski socialisti, ki zatira jedno ali drugo narodnost. Izginiti mora toraj vsak boj proti tej ali oni narodnosti.

Meščanske garde v Belgiji. Belgijska vlada je predložila poslanski zbornici načrt zakona, po katerem bi se zisterlatično uvedle po vsej Belgiji takozvane meščanske garde ter znatno preosnoval njih delokrog. V predlogi se določa, da se morajo take garde izvežbati v najvažnejših vojaških opravilih, častniki morajo prebiti strokovne izkušnje in se mora ob času vojske podati vse v ozidje utrjenih postojank ter jih braniti do zadnjega. Volitev višjih častnikov za take garde se prepušča kralju. S tem se namerava nadomestiti oni zakonski načrt, katerega je pred nekaj časom predložila vlada gledé preosnove vojaštva in kateri je propadel v poslanski zbornici. V vojaških krogih s to predlogo seveda niso zadovoljni, meščanstvo pa tudi ne.

Novi srbski kabinet se bode najbrže v kratkem označil najbolje z imenom ministerstvo za preosnovo ustave, kajti njegova naloga obstoji v glavnem v tem, da mora popolno prevrediti deželno

upravo in s tem določiti razmerje mej kraljem in ljudstvom ter s tem zagotoviti deželi vsaj za nekaj časa miren in uspešen razvoj. Novi kabinet meni biti kos tej nalogi s tem, da izvršuje svoje posle strogo zakonito, pravično in nepristransko in goji lojalne in prijazne razmere z ostalimi državami. V to svrhu bodeta razposlala v kratkem ministerski predsednik in zunanji minister posebne okrožnice vsem sosednim kabinetom ter jim zagotovila svoje vztrajno delovanje v označenem oziru. Ako se kabinetu vse to posreči, potem mu je zagotovljen daljši obstanek, toda njegova naloga ni lahka in je torej obljuba ministerstva zelo neznatne vrednosti.

Dogodki v Turčiji. Kakor navadno, opaža se tudi sedaj velika počasnost turške vlade v izvrševanju nujnih poslov. Že precej časa je minulo, odkar je potrjen in odobren zakon glede popolne amnestije krščanskih in mohamedanskih kazencev, toda dosedaj je odpuščenih šele 107 jetnikov — Armencev, mej tem ko uživajo mohamedovski rogovileži že davno zlato svobodo. Nad 400 Armencev zdihuje toraj še v zaduhlih, ostudnih ječah. — Minuli petek se je posvetoval ministerski svet v Carjem gradu o opetovani zahtevi evropskih poslanikov, naj se vsprejmo mej orožništvo tudi krščanski možje. Ministri so uvideli, da se ne morejo nič več protiviti tej opravičeni zahtevi mnogoštevilnih nemohamedovskih prebivalcev, in so vprejeli predlog ter ga kmalu nato predložili sultanu v potrjenje. Drugi dan pa dojde iz sultanove palače skoro neverojetna vest, da sultan ni potrdil omenjenega sklepa, akoravno mu je dobro znana še vedno veljavna kallepska pogodba, kakor tudi mnenje ogromnega števila prebivalstva. S tem činom je sultan pokazal, da ne mara miru v deželi.

Cerkvena umetnost.

Iz Črnomlja.

(Konec.)

Razven dveh oltarjev je gospod Vurnik postavil še novo prižnico, ki ni sicer tako bogato okrašena, pa vendar jako okusno izdelana. Menim, da ima tudi tukaj gospod Vurnik prav. Glavna pozornost naj bo v cerkvi obrnjena na oltarje; prižnica, spovednice itd. naj bodo rajše praktične, kot pa čez mero okrašene.

Ambon sloni na mogočnem stebru, ki ima okraske akantovega lista; tudi zunanje dno prižnice, katero počiva na stebru, je podobno plitvi cvetlični čaši iz akantovih listov. Ambon sam, ki je mnogokoten, je okrašen s petimi podobami Zveličarja in štirih evangelistov. Podobe so vzbočeni reliefi na zlatem dnu. Streha nad prižnico je gledé akustike zelo primerna; glas se ne more pozgubiti v višavi, ker sega streha precej čez prižnični rob. Vrh strehe stoji soha sv. Janeza Krstnika — glas vpijočega v puščavi. Cela prižnica s stebrom, streho in soho spopolnjuje od tal do oken srednje ladije prazen prostor na epistelski strani.

Se neko posebnost zapazimo pri novih oltarjih in prižnicah. Leseni deli namreč, ki so konstruktivni in ne služijo v okraske, imajo barvo lesa. In to se zdi popolnoma umestno; lesu naj se pusti lesna barva. Predelavati les v mramor z mramoriranjem je nekaj protinarnavnega in posnemati barvo kamena na lesu s čopičem je nehvaležna naloga, ki se še spretni roki le težko posreči.

Pravi kras za cerkvene stene so tudi postaje novega križevega pota. Tu pa sta slikar in kipar pokazala svojo spretnost. Slike so 1 meter visoke in 75 cm. široke; cela podoba z okvirom vred pa meri na visokost 2 metra 40 cm. Slikal je gospod Ogrin in napravil lep posnetek slavnega Fürichovega dela. Slikam se vidi, da so zelo natančno izvršene, tudi lepa lastnost pravega umetnika. Okviri so v renesančnem slogu izdelani in se odlikujejo po bogatih okrasih, umetnih nastavkih in pravem razmerju. Vsa čast gospodu Vurniku in gospodu Ogrinu, ki v tem delu jeden drugega spopolnjujeta; bogato pozlačeni okviri napravljajo krasne barvane slike še lepše in veličastnejše.

Štiri spovednice iz hrastovega lesa so izdelane po načrtu gospoda Vurnika; napravil jih je domač mizar iz Krupe; so lepo ornamentirane in prav praktične.

Tako je vsa notranja cerkvena oprava dostojna za hišo Gospodovo. Le tlak in preveč priprosta ornamentalna slikarija kazita cerkveno notranjščino. Daj Bog, da se tudi to v kratkem prenovi. Potem bo cerkev, če prav še vedno pretesna, imela vsaj prijazno in lepo lice.

prečast. g. Jos. Heržiča, prošta, župnika in dekan v Ptui; duhovniki so imenovani preč. g. dekani: I. Cat pri Sv. Tomažu pri Vel. Nedelji, dr. L. Gregorec pri Novi Cerkvi, A. Hecl v Marenbergu in H. Verk na Vidmu. — Župnijo sv. Jerneja v Zibiki je dobil č. g. I. Krajnc na Vranskem.

Društva.

(Pevski večer) priredi društvo „Slavec“ v svojih društvenih prostorih v „Narodnem domu“ dne 6. t. m. (sv. Trije kralji) ob 6. uri zvečer. — Vstop imajo samo društveni člani ter po njih vpeljeni gostje. Vstopnine ni. Ta večer se vrši tem povodom, ker si je društvo omislilo krasno omaro za društveno zastavo. Omaro so izdelali večinoma društveniki v renesančnem slogu z bogatimi zlatimi okraski, ter je pravi kras domače umetnosti. Omaro bodo v društveni dvorani tudi na vpogled razpostavljeni, ter se bodo dnevi in ure pravočasno naznanili.

Telegrami.

Dunaj, 4. januarija. (Poslanska zbornica.) Nujni predlog poslanca Steinerja, naj vlada predloži načrt zakona glede terminokupčije, se je izročil gospodarskemu odseku. — Imunitetna zadeva posl. dr. Luegerja se je odstavila z dnevnega reda, ker je radi bolehnosti odsoten poročevalec odsekov. Nato se je nadaljevala podrobna razprava o proračunu za naučno ministerstvo.

Dunaj, 4. januarija. Ministerski predsednik Banffy ter poljedelski minister Daranyi sta dospela iz Budimpešte.

Dunaj, 4. januarija. „Fremdenblatt“ poroča, da je podelil bolgarski knez ministerskemu predsedniku grofu Badeniju veliki križ Aleksandrovega reda.

Konsumno društvo v Cirknici pri Rakeku razpisuje

službo komija-poslovodje.

Plača in kavčija po dogovoru. Prošnje takoj na društvo. 6 5—1

Pulj, 4. januarija. Namestnik vitez Rinaldini in deželni sanitetni referent dr. Bohata sta dospela včeraj zopet sem ter se podala takoj v bolnico.

Petrograd, 4. januarija. V predmestju Ochta je nastala eksplozija v mlinu za smodnik. Ponesrečene so samo štiri osebe.

Rim, 4. januarija. Kardinal Sanfelice di Acquavella je umrl včeraj zjutraj ob 1. uri 40 minut v Neapolju v dobi 63 let.

Bombay, 4. januarija. Minulo soboto so priredili muhamedovci več shodov, pri katerih so opravljali očitne molitve za odvrnenje kuge. Promet je v mestu popolno ustavljen.

Pomirljivo

sliz razkrajajoče in izvrstnega okusa so antikataralične pastile lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta)

katere učinkujejo proti hripavosti in olajšujejo kašelj. — Cena škatljici 25 kr., 10 škatljic gld. 2.—. 124 (50—45) 4

Umrli so:

1. januarija. Ferdinand Pogačar, narednika sim, 5 let 10 mesecev, Pred kosarno 4, davica.

V deželni bolnišnici:

28. decembra. Anton Hribar, dninar, 23 let, miliar. tuberkuloza.

31. decembra. Franc Kušar, delavec, 50 let, nephritis.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
2	9. zvečer	714.5	—1.3	sr. svzh.	jasno	0.0
3	7. zjutraj	743.0	—5.3	sr. svzh.	jasno	
	2. popol	741.1	0.2	sr. jvzh.	del. jasno	
3	9. zvečer	740.5	—1.8	sl. jvzh.	oblačno	0.0
4	7. zjutraj	740.2	—6.5	sr. jvzh.	oblačno	
	2. popol.	740.6	—1.2	sl. szah.	sk. jasno	
Srednja temperatura sobote —1.5°, za 1.2° nad normalom.						
Srednja temperatura nedelje —2.3°, za 0.4° nad normalom.						

Št. 3.

Razglas.

5 3—1

Pri podpisnem magistratu izpraznena je

služba blagajničnega kontrolorja

s prejemki IV. činovnega razreda.

Kdor hoče dobiti to službo, dokazati mora, da se je izšolal na velikem gimnaziji, ali pa veliki realki, ali pa na zavodu jima jednakem ter da je prebil izpit iz državnega računstva in blagajniški izpit.

Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili,ložiti je do 15. dné januarija letos pri magistratnemložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. januarija 1897.

Št. 41039

Razglas.

830 3—3

Pri podpisnem magistratu podeliti je

službo provizoričnega blagajničnega azistenta

s prijemki VI. činovnega razreda, eventuvalno

službo blagajničnega praktikanta

z adjutom letnih 480 gld.

Prosilci za eno ali drugo teh služb morajo dokazati, da so dovršili visjo gimnazijo, visjo realko ali pa kako drugo jima jednako solo ter da so prebili izpit državnega računavodstva in blagajniški izpit.

Tisti, ki še nimajo predpisanih izpitov, zavezani so ju narediti v teku dveh let po nastopu službe.

Prošnje vložiti je do 10. dné januarija meseca leta 1897. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 25. decembra 1896.

Razglas

831 3—3

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane sklenil je v svoji seji dné 23. t. m., da je v svrhu pokritja izvanrednih troškov mestne občine ljubljanske mestne doklade zvišati in od 1. januarija 1897. leta počenši pobirati nastopne doklade:

- od pridobitnega davka (obrtarine) z državnimi dokladami vred:
 - do 5 gld. 25 kr. čiste obrtarine 6%
 - od 5 gld. 25 kr. do 26 gld. 25 kr. čiste obrtarine 10%
 - od 26 gld. 25 kr. naprej čiste obrtarine pa 15%

- od dohodnega davka z državnimi dokladami vred:
 - do 50 gld. 10%
 - od 50 gld. do 500 gld. 15%
 - od 500 gld. naprej 25%

- od hišnonajemninskega davka 15%
- od zemljiškega davka tudi 15%.

To se z ozirom na določilo § 43. obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano oznanja, da more vsak, kdor misli, da se mu s tem sklepom godi krivica,ložiti svoje ugovore v štirinajstih dneh, t. j. do 11. januarija 1897. leta pri podpisnem magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 26. decembra 1896.

Dunajska borza.

Dné 4. januarija.		Dné 2. januarija.		Kreditne srečke, 100 gld.		— gld. — kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 90 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	— gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 138	138	—	—
Skupni državni dolg v srebru	101 . 90	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 . 50	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 19	19	—	—
Avstrijska zlata renta 4%	123 . 90	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	187 . 75	Rudolfove srečke, 10 gld.	23	—	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 . —	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . —	Salmove srečke, 40 gld.	70 . 75	—	—
Ogerska zlata renta 4%	123 . 20	Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 . 25	St. Genois srečke, 40 gld.	72 . —	—	—
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 . 60	Dunavske vravnave srečke 5%	— . —	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 . —	—	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	953 . —	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 . 60	Ljubljanske srečke	— . —	—	—
Kreditne delnice, 160 gld.	376 . 15	Posojilo goriškega mesta	112 . —	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 157	157	50	—
London vista	119 . 90	4% kranjsko deželno posojilo	98 . 85	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3440	3440	—	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 75	Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 . 40	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	435 . —	—	—
20 mark	11 . 73	Prioritetne obveznice državne železnice	225 . —	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	91 . 75	—	—
20 frankov (napoleonodor)	9 . 52	južne železnice 3%	174 . 85	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	80 . —	—	—
Italijanski bankovci	45 . 45	južne železnice 5%	128 . —	Montanska družba avstr. plan.	86 . 50	—	—
C. kr. cekini	5 . 66	dolenjskih železnice 4%	99 . 50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160 . —	—	—
				Papirnih rubljev 100	127 . 15	—	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izkrebanju najmanjšega dobika. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnih.